

Sygn. akt III AUa 675/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.) SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: st. prot. sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2019 r. w Lublinie

sprawy K. H.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o należności z tytułu składek

na skutek apelacji K. H.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 15 czerwca 2018 r. sygn. akt IV U 57/18

oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka-Radoniewicz

III AUa 675/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 27 listopada 2017 r. na podstawie art. 41b ust. 10 – 15 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 72 § 1 pkt 1 i 4, art. 73 § 1 pkt 1 i 5, art. 77 § 1 pkt 2, art. 77b § 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – ordynacja podatkowa stwierdził nadpłatę u K. H. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 10 049,80 zł. Organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazał, że w wyniku wyłączenia K. H. decyzją z dnia 24 listopada 2017 r. z ubezpieczenia społecznego rolników wymieniona została zwolniona z opłacania składek za okres od 01.10.2004 r. do 10.01.2013 r., od 07.02.2013 r. do 30.06.201 r. i od 01.10.2013 r. i w związku z powyższym opłacone składki za powyższe okresy w łącznej kwocie 10 049,80 zł stanowią nienależnie opłacone składki, z tym że składki za

okres od IV kwartału 2004 r. do IV kwartału 2012 r. w łącznej kwocie 9416,80 zł nie podlegają zwrotowi, gdyż prawo do żądania ich zwrotu uległo przedawnieniu.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach złożyła K. H. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że całość stwierdzonej nadpłaty w kwocie 10 049,80 zł stanowi nadpłatę podlegającą zwrotowi na jej rzecz. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że opłacanie przez nią składek na ubezpieczenie społeczne rolników w spornym okresie nastąpiło z wyłącznej winy organu rentowego, który nie poinformował jej o treści obowiązujących przepisów i od samego początku powinien odmówić jej objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników na wniosek.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 15 czerwca 2018 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że dnia 1.12.1998 r. K. H. złożyła wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników na wniosek oświadczając, że nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu. Decyzją z dnia 14.12.1998 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził, że K. H. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 01.12.1998 r. i w niniejszej decyzji pouczył ubezpieczoną, iż rolnik jest zobowiązany nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni, zgłaszać Kasie osoby zatrudnione w jego gospodarstwie, podlegające z tego tytułu ubezpieczeniu oraz informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności. Następnie dnia 26 lipca 2001 r. K. H. złożyła wniosek do organu rentowego o wyłączenie z ubezpieczenia społecznego rolników od 1.07.2001 r. w związku z rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej i decyzją z dnia 3 sierpnia 2001 r. stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 1.07.2001 r. Następnie dnia 4.04.2002 r. K. H. złożyła kolejny wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników oświadczając, że nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu w związku z zakończeniem prowadzenia działalności gospodarczej i decyzją z dnia 3 czerwca 2002 r. organ rentowy stwierdził podleganie przez w/w ubezpieczeniu społecznemu rolników od 4.04.2002 r. pouczając tak jak w przypadku pierwszej decyzji o obowiązkach nałożonych na ubezpieczonych.

Dnia 20 marca 2003 r. mąż ubezpieczonej W. H., który został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownik złożył wniosek o wyłączenie go z ubezpieczenia społecznego rolników w związku z podjęciem pracy i jego wniosek został uwzględniony przez organ rentowy a decyzja w tym przedmiocie została doręczona ubezpieczonej.

Dnia 1 sierpnia 2013 r. ubezpieczona wystąpił z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w związku z ubieganiem się w ZUS-ie o prawo do renty i takie zaświadczenie otrzymała. Decyzją z dnia 22.11.2013 r. organ rentowy stwierdził ustanie wobec K. H. ubezpieczenia społecznego rolników od 1.10.2013 r. wobec nie opłacenia składek za IV kwartał 2013 r. i wraz z decyzją doręczył ubezpieczonej informację, że organ rentowy nie posiada informacji o podleganiu przez ubezpieczoną innemu ubezpieczeniu zdrowotnemu i zobowiązał ubezpieczoną w terminie 14 dni do poinformowania organu rentowego w przypadku, gdy podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

Dnia 26.07.2017 r. ubezpieczona wystąpiła o wydanie kolejnego zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników w związku z ubieganiem się o prawo do emerytury w ZUS-ie. W związku z prowadzonym postępowaniem o emeryturę Zakład Ubezpieczeń Społecznych pismem z dnia 10 listopada 2017 r. poinformował KRUS o okresach, w których K. H. była zatrudniona i podlegała w związku z tym ubezpieczeniu pracownicemu. Na podstawie powyższej informacji organ rentowy dnia 24.11.2017 r. z urzędu wznowił postępowanie zakończone decyzją z dnia 22.11.2013 r., uchylił powyższą decyzję i stwierdził wobec K. H. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 01.10.2004r. do 10.01.2013 r., od 7.02.2013 r. do 30.06.2013r. oraz od 1.10.2013 r. Decyzja z dnia 24.11.2017 r. o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników jest prawomocna.

Decyzją z dnia 27 listopada 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 41b ust. 10 – 15 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 72 § 1 pkt 1 i 4, art. 73 § 1 pkt 1 i 5, art. 77 § 1 pkt 2, art. 77b § 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – ordynacja podatkowa stwierdził nadpłatę u K. H. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 10 049,80 zł, jednocześnie wskazując, że kwota 416,80 zł nie podlega zwrotowi, gdyż prawo do żądania jej zwrotu uległo przedawnieniu.

Zgodnie z art. 41b ust. 11 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników nadpłacone lub nienależnie opłacone składki nie podlegają zwrotowi, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat. Termin 5 lat zgodnie z powyższym przepisem liczony jest od dnia ich opłacenia, a zgodnie z art. 40 ust. 1 w/w ustawy składki na ubezpieczenie opłaca się co kwartał, a termin płatności przypada ostatniego dnia pierwszego miesiąca danego kwartału. Powyższe powoduje, że od terminu płatności składek za okres od IV kwartału 2004 r. do IV kwartału 2012 r. upłynął okres 5 lat, w tym ów okres 5 lat za IV kwartał 2012 r. upłynął z dniem 30.10.2017 r. tj. przed uzyskaniem informacji przez organ rentowy z ZUS, że K. H. zgodnie ze złożonymi przez nią dokumentami była zatrudniona w okresie od 08.05.2002 r. do 20.06.2002 r. w Urzędzie Statystycznym w W., od 20.08.2004 r. do 10.01.2013 r. w (...) S.A., a od 07.02.2013 r. do 30.06.2013 r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych oraz przed wydaniem zaskarżonej decyzji. W związku z powyższym zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Argumenty podniesione przez ubezpieczoną w treści odwołania nie zasługują na uwzględnienie i nie mają wpływu na prawidłowość zaskarżonej decyzji. Należy podkreślić, iż organ rentowy wydając zarówno decyzję z dnia 14.12.1998 r. jak i decyzję z dnia 3 czerwca 2002 r. stwierdzające podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników przez ubezpieczoną pouczył wymienioną, iż w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności powinna zawiadomić KRUS. Niewiarygodne jest stwierdzenie ubezpieczonej, że nie wiedziała o tym, że jej obowiązkiem było powiadomić KRUS o tym, że podjęła zatrudnienie i w związku z tym podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu. Należy bowiem wskazać, że składając wnioski o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników składała oświadczenie, że nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, zatem musiała wiedzieć, że w przypadku gdyby podlegała innemu ubezpieczeniu społecznemu to nie mogłaby zostać objęta ubezpieczeniem rolniczym, a nadto z akt organu rentowego wynika, że w sytuacji gdy ubezpieczona rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej to ów fakt zgłosiła do organu rentowego pismem z dnia 26.07.2001 r. i została wówczas wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku jej męża, który podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik i w momencie, gdy podjął zatrudnienie ów fakt został zgłoszony do organu rentowego i ubezpieczonej doręczona została decyzja z dnia 25.03.2003 r. o wyłączeniu jej męża z ubezpieczenia społecznego rolników z uzasadnieniem, że zatrudnienie wyłącza w/w z ubezpieczenia społecznego rolników. Powyższe okoliczności przeczą zatem twierdzeniom ubezpieczonej. Ubezpieczona nie dopełniła obowiązku zawiadomienia organu rentowego o podjęciu zatrudnienia w okresach od 8.05.2002 r. do 20.06.2002 r. oraz od 20.08.2004 r. do 10.01.2013 r. oraz o okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 7.02.2013 r. do 30.06.2013 r. i powyższe zaniedbanie spowodowało dla niej niekorzystny skutek w postaci przedawnienia należności z tytułu nienależnie opłaconych przez nią składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres objęty zaskarżoną decyzją.

Od tego wyroku apelację wniosła wnioskodawczyni K. H. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucała:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art.41b ust.10, 11, 12, 13, 14 i 15 oraz art.52 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art.72 § 1 pkt 1 i 4, art.73 § 1 pkt 1 i 5, art.77 § 1 pkt 2, art.77b § 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie;
2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez błędne przyjęcie, że do niekorzystnego skutku w postaci przedawnienia należności z tytułu nienależnie opłaconych składek doprowadziły zaniedbania ubezpieczonej, a nie działania organu rentowego.

Wnosiła o zmianę wyroku i decyzji prozę ustalenie, że całość stwierdzonej nadpłaty podlega zwrotowi ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie, przedstawiając logiczną i wnikliwą argumentację prawną. Sąd Apelacyjny w całości podziela i akceptuje zarówno ustalenia faktyczne jak i rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji,

zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zarzuty apelacji są chybione. Przepis art.41b ust.11 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz.299) stanowi, że nadpłacone lub nienależnie opłacone składki nie podlegają zwrotowi, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat. Brzmienie tego przepisu nie pozostawia żadnych wątpliwości interpretacyjnych, co więcej, nieistotne są okoliczności, z jakich powodów doszło do powstania nadpłaty, a także powodów, dla których wnioskodawczyni nie wystąpiła z wnioskiem o jej zwrot przed upływem pięcioletniego okresu. Termin ten jest terminem prawa materialnego, a zatem nie podlega przywróceniu.

Z tych względów i na mocy art.385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.